

Kronika – Chronicle

Nedožitých deväťdesiat rokov prof. Ing. Miroslava Stolínu, DrSc.

Narodil sa 13. 1. 1923 v Sobranciach v učiteľskej rodine. Po presťahovaní do Levoče, základné vzdelanie i gymnázium absolvoval v tomto meste v roku 1942. V štúdiu pokračoval na Slovenskej vysokej škole technickej, odbore lesníckom v Bratislave. Po prerušení štúdia počas 2. svetovej vojny pokračoval v štúdiu v lesníckom odbore Českého vysokého učenia technického v Prahe (1949). Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil v roku 1957, habilitoval sa na docenta v roku 1961.

Mimoriadnym profesorom sa stal v roku 1969. Doktorskú dizertačnú prácu obhájil a riadnym profesorom sa stal v roku 1980. Zomrel 28. 11. 2004 vo Zvolene.

Svoju lesnícku prax začínal v Lesnom závode vo Zvolene. Neskoršie pracoval v Správe lesného hospodárstva v Žarnovici a potom v Krajskej správe lesov v Banskej Bystrici. Od nástupu do lesnej prevádzky osobitnú pozornosť venoval ochrane lesov. Už v roku 1951 vypracoval návrh lapákového metódy boja proti lykožrúťovi smrekovému, ktorú oblastné riaditeľstvo štátnych lesov prijalo ako oficiálnu ochrannú metódu. Intenzívne sa venoval riešeniu problematiky odumierania jedle na strednom Pohroní. Pôsobil ako koordinátor ochranných opatrení na záchranu jedle v rámci Krajskej správy lesov v Banskej Bystrici. V roku 1953 nastúpil do Lesoprojekt-u vo Zvolene, ako vedúci inžinier útvaru ochrany lesa. Jeho úlohou bolo vytvoriť návrh koncepcie ochrany lesa tak, aby sa stala súčasťou hospodársko-úpravníckého plánovania a zabezpečil realizáciu tohto zámeru. Išlo o originálnu metódu, ktorou sa zmenili dovtedy používané klasické metódy ochrany lesov, zamerané na boj proti škodcom v prípade ich premnoženia, na systematickú preventívnu činnosť v rámci obhospodarovania lesov. Ochrannárske opatrenia sa stali súčasťou lesných hospodárskych plánov. Spolu s ďalšími pracovníkmi Lesoprojekt-u vykonal v zmysle tejto koncepcie podrobný ochrannársky prieskum na ploche 1,2 miliónov hektárov lesov na Slovensku.

Profesor Stolína už v roku 1954 začal na Lesníckej fakulte Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene externe prednášať ochranu lesa. V roku 1960 sem prešiel pracovať na trvalo kde pôsobil ako vedúci katedry ochrany lesa. Po odchode do dôchodku pôsobil v Českej zemľedárskej univerzite v Prahe, na Lesníckej fakulte ako vedúci katedry ochrany lesov až do roku 1996. Pôsobil taktiež ako hosťujúci profesor v Lesníckej fakulte Akadémie Rolnickej v Krakove. Aj v ďalších rokoch pokračoval vo svojej činnosti na viacerých fakultách. Okrem iného bol aj tvorca výučby disciplíny *environmentalistika* pre lesnícke fakulty bývalej Československej republiky. Svojimi prednáškami a skúsenosťami vždy vedel zaujať tak poslucháčov na univerzitách ako aj vedcov a praktikov v lesnom hospodárstve a v ochrane prírody.

Osobitne treba vyzdvihnúť jeho činnosť ako významného vedca v oblasti ochrany lesa a environmentalistiky. Bol autorom a koordinátorom stratégie, koncepcie stability lesných ekosystémov, ochrany a tvorby krajiny na ekologickom princípe. Vytvoril novú originálnu koncepciu ochrany lesa, ktorá vychádzala z princípov ekológie lesa. Išlo najmä o objasnenie vzťahov medzi gradáciami hmyzích škodcov lesných drevín a podmienkami prostredia charakterizovanými typologickými jednotkami podľa Zlatníka. Preskúmal dispozíciu a vulnabilitu lesných porastov škodlivými činiteľmi a koncepciu odolnostného potenciálu lesných ekosystémov. Koordinoval rad vedeckovýskumných projektov z ochrany lesov a environmentalistiky na národnej, celoštátnej a medzinárodnej úrovni. Bol členom vedeckých rád lesníckych fakúlt v bývalom Československu (napríklad aj Fakulty ekológie a environmentalistiky v Banskej Štiavnici na Technickej univerzite Zvolen), medzinárodných lesníckych výskumných organizácií, členom redakčných rád významných vedeckých časopisov v Československu, Česku, v Poľsku, na Slovensku (napríklad aj nášho Lesníckeho časopisu). Angažoval sa vo vedeckých spoločnostiach. Bol členom Ústredného výboru Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV a predsedom jej Lesníckej sekcie.

Výsledky svojej práce uverejnil v mnohých publikáciách. Je to 15 monografií a knižných publikácií. Ďalej je to viac ako 500 príspevkov vo vedeckých a odborných časopisoch, v zborníkoch z konferencií a iných podujatí. Medzi najvýznamnejšie možno zaradiť publikácie: *Stabilita lesných ekosystémov v modernej ochrane lesov*, *Ochrana lesa*, *Stabilita smrkových ekosystémov a jejich stabilizačný účinok na krajinu*, *Základy ekológie*.

Profesor Stolína dosiahol vynikajúce výsledky nielen ako vedec, ale aj pedagóg. Vychoval veľa vedeckých a odborných pracovníkov, ktorí zastávali a zastávajú zodpovedné miesta v lesníctve na Slovensku ako aj v zahraničí. Veľmi významná bola taktiež jeho organizátorská práca, najmä v oblasti lesníckej vedy, ekológie a environmentalistiky. Dôkazom toho sú aj vysoké vyznamenania, ktoré dostal, tak napríklad je to štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra „Za významné zásluhy v oblasti lesníckej vedy, ekológie a environmentalistiky“.

Odchodom profesora Stolínu stratilo lesné hospodárstvo významného vedeckého pracovníka a pedagóga, ako aj skúseného odborníka na riešenie kalamitných situácií v lesoch, ktoré vznikajú v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov. Zrejme aj to je jeden z dôvodov prečo sa v poslednom období nevenuje ochrane lesov taká pozornosť ako by to bolo žiaduce. Má to ďalekosiahle negatívne dôsledky (smrečiny hynú až v takom rozsahu, že to nemá obdobu v celej histórii lesného hospodárstva na Slovensku). Ochrane lesov by sa mala venovať väčšia pozornosť ako je tomu v súčasnosti. Príklad riešenia krízovej situácie v zdravotnom stave lesov na Slovensku možno

uviesť opatrenia, ktoré sa realizovali po 2. svetovej vojne. Ako vyplynulo z druhého odseku tejto spomienky, významný podiel na tom mal profesor Stolina. Mali by sme sa z toho poučiť, či zobrať to ako jeho odkaz pre súčasné a budúce generácie lesníkov na Slovensku.

S prejavom veľkej úcty si na profesora Stolinu spomínajú jeho žiaci a odchovanci.

Jozef KONÔPKA
Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen
T. G. Masaryka 22
Sk – 960 92 Zvolen
e-mail: jkonopka@nlcsk.org